

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามคร เป็นภาษาของแคว้นมคธซึ่งเป็นแคว้นใหญ่มีอำนาจมากในสมัยพุทธกาล และยังได้ชื่อว่าเป็นภาษาดั้งเดิมของมนุษย์ ดังในคัมภีร์ปทูปสธิปกรณแสดงไว้ว่า

สา มาคธี มุลภาษา นรา ยายาทิกปิภา
พฺรหฺมาโน จสฺสุตาลาปา สมฺพุทฺธา จาปิ ภาสเร.¹

มนุษย์ต้นกบป์ พระพรหม เด็กที่ไม่เคยฟังไม่เคยเจรจา และพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ย่อมใช้ภาษาใด (ในการสื่อสาร) ภาษานั้นคือ ภาษามคร เป็นภาษาดั้งเดิม

ภายหลังพระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้วพระอรหันต์ทั้งหลายมีพระมหากัสสปะ เป็นต้น ได้ประชุมสงฆ์เพื่อรวบรวมคำสอนของพระพุทธองค์ให้เป็นหมวดหมู่ เรียกว่า "การสังคายนา" จนเกิดเป็นคัมภีร์พระพุทธศาสนา คือ "พระไตรปิฎก" ในการประชุมสังคายนาครั้งต่อ ๆ มา

เพื่อให้ผู้ศึกษาพุทธพจน์ได้เรียนรู้เข้าใจตรงตามพระพุทธประสงค์มากที่สุด พระมหาเถระผู้รู้พุทธาธิบายจึงรจนาคัมภีร์อธิบายพระไตรปิฎก คือ คัมภีร์อรรถกถา ฎีกา ฯลฯ อธิบายลดหลั่นกันตามลำดับชั้น ภาษาที่บันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาททั้งหมดนั้น คือ "ภาษามคร" ภาษามคร จึงได้ชื่อว่า "ภาษาบาลี" คำว่า "บาลี" หรือ "ปาฬิ" มาจาก ปา ธาตุ ในอรรถ รกฺขणे คือ รักษา, ระเบียบแนว ลง พิ ปัจจัย ² หมายถึงบันทึกรักษาคำสอนของพระพุทธองค์ไว้ จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาคำสอนของพระพุทธองค์ที่นับว่าเป็นการศึกษาที่ใกล้เคียงพุทธดำรัสที่สุด คือ การศึกษาพระพุทธพจน์จากภาษาบาลี

การศึกษาภาษาบาลี จึงเป็นสิ่งที่มีความกับพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ผู้ศึกษาคำสอนจากบาลีพระไตรปิฎกและคัมภีร์รอง ๆ ลงมา คือ อรรถกถา ฎีกา ฯลฯ จำเป็นต้องอาศัย

¹ พระพุทธปियะ, ปทูปสธิ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, 2543), หน้า 56.

² พระมหาสมปอง มุกฺกิตฺโต, อภิธานวรรณนา, (กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์ปรีณัตติง จำกัด, 2547), หน้า 668.

ความรู้ภาษาบาลีเข้ามาช่วยในการศึกษาค้นคว้า พระโบราณจารย์ทั้งหลายเล็งเห็นความสำคัญ และจำเป็นเช่นนี้จึงได้เขียนคัมภีร์หลักภาษา คือ ตำราไวยากรณ์บาลีเป็นตำราอธิบายหลักภาษา บาลีพระไตรปิฎกและรักษาพระพุทธรูปจนไว้ให้ถูกต้องที่สุด

การศึกษาคัมภีร์พระพุทธศาสนาในยุคแรกๆ อาศัยระบบวิธี "มุขปาฐะ" คือ ทรงจำ กล่าว บอก ด้วยปากเปล่า เมื่อโลกได้พัฒนาการด้านวัตถุ เช่น มีการประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นแทนเสียง ก็จารจารึกอักษรแทนเสียงนั้นลงในแผ่นหิน ใบลาน จนถึงยุคสมัยพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ จัดทำเป็นรูปเล่มใช้ศึกษากันอยู่จนทุกวันนี้

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์ในปัจจุบัน มี 9 ชั้นหรือ 9 ประโยค มีวิชาบาลีไวยากรณ์เป็นพื้นฐาน จากนั้นจึงเรียนวิชาแปลภาษามคธเป็นภาษาไทย และแปลภาษาไทยเป็นภาษามคธ โดยกำหนดให้มีการสอบวิชาบาลีไวยากรณ์ในชั้น ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3 ตามหลักสูตรประโยคบาลีสนาทมูลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กำหนดไว้ว่า วิชา บาลีไวยากรณ์ หลักสูตรใช้หนังสือบาลีไวยากรณ์ ประเภทสอบถามความจำ สำหรับประโยค 1-2 ประเภทสอบถามความจำและความเข้าใจประกอบกันสำหรับประโยค ป.ธ.3¹

การแปลภาษามคธเป็นภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาบาลีของคณะสงฆ์ เรียกว่า “วิชาแปลมคธเป็นไทย ” กำหนดให้นักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีทุกระดับชั้นประโยค ต้องแปลสอบสนามหลวง เพียงแต่ใช้หนังสือและวิธีแปลสอบต่างกัน คือ

ประโยค 1-2 กำหนดใช้คัมภีร์มัหมปัทมฎกถาภาค 1-4

ประโยค ป.ธ. 3 กำหนดใช้คัมภีร์มัหมปัทมฎกถาภาค 5-8

ประโยค ป.ธ. 4 กำหนดใช้คัมภีร์มังคลัตถที่ปนีภาค 1

ประโยค ป.ธ.5 กำหนดใช้คัมภีร์มังคลัตถที่ปนีภาค 2

ประโยค ป.ธ.6 กำหนดใช้คัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาค 3

ประโยค ป.ธ.7 กำหนดใช้คัมภีร์สมันตปาสาทิกา ภาค 1-2

ประโยค ป.ธ.8 กำหนดใช้คัมภีร์วิสุทธิมรรค

ประโยค ป.ธ.9 กำหนดใช้คัมภีร์อภิธรรมัตถกาวินี

การสอบวิชาแปลมคธเป็นไทย ที่กำหนดให้นักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของ คณะสงฆ์ สอบบาลีสนาทมูลประจำปี มีการแปลสอบ 2 แบบ คือ 1. การแปลโดยพยัญชนะ เป็นการแปลแบบคำต่อคำ โดยเน้นธาตุ วิภัติ ปฏิบัติของบท 2. แปลโดยอรรถ เป็นการแปล

¹ แม่กองบาลีสนามหลวง, เรื่องสอบบาลีของสนามหลวงแผนกบาลี พ.ศ.2550, (กรุงเทพมหานคร: อาทรการพิมพ์, 2550), หน้า 119.

เพื่อให้ได้ใจความเนื้อหาของบท โดยกำหนดให้ชั้นประโยค 1-2 และ ป.ธ.3 แปลสอบทั้ง 2 แบบ ตั้งแต่ประโยค ป.ธ.4 จนถึงประโยค ป.ธ.9 กำหนดให้แปลสอบแบบเดียวคือ การแปลโดยอรรถ

การแปลภาษาหนึ่งเป็นภาษาหนึ่ง โดยเฉพาะการแปลคัมภีร์ทางศาสนา (เกือบทุกศาสนาที่ยึดคัมภีร์เป็นหลัก) เน้นการถ่ายทอดตามต้นฉบับภาษาเป็นสำคัญ เพราะต้องการให้เข้าใจรากศัพท์และรักษาความหมายตามบทไว้ให้ใกล้เคียงภาษาเดิมมากที่สุด ซึ่งเรียกว่า วิธีแปลคำต่อคำ (Literal Translation) หรือที่เรียกกันในวิชาแปลมคธเป็นไทย ประโยค 1-2 และ ป.ธ. 3 ว่า แปลโดยพยัญชนะ ดังนั้น นักเรียนนอกจะเข้าใจหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลีเป็นอย่างดีแล้ว จำเป็นต้องเข้าใจระเบียบวิธีแปลหรือหลักการแปลมคธเป็นไทยที่บูรพาจารย์ได้สร้างเป็นกฎเกณฑ์ไว้ เช่น วิธีแปลบทประธาน, บทวิเศษณ์, บทคุณนาม, บทกริยาอื่น ๆ ในการเขียนสอบผู้แปลจะต้องแปลบทให้ถูกต้องพยัญชนะ ชาติ วิกิตติ ปัจจัย กฎเกณฑ์การแปลมคธเป็นไทยเหล่านี้ สร้างความหนักใจให้กับครูสอนและนักเรียนผู้เข้าสอบเป็นอย่างมาก เพราะต้องอาศัยความเข้าใจและความจำในการแปลแต่ละบทให้ถูกต้อง ประกอบกับ ขาดแคลนสื่อที่จะนำมาช่วยในการเรียนการสอน สื่อที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันจะเป็นสื่อประเภทเอกสารตำราที่ทางสำนักศาสนศึกษาจัดซื้อให้เท่านั้น หากมีสื่อประเภทอื่นๆ นอกจากตำราเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนแล้วก็จะทำให้การเรียน วิชาแปลมคธเป็นไทย มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น จะเป็นประโยชน์อันประมาณมิได้ต่อการศึกษาของคณะสงฆ์

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทในการสอนและเป็นสื่อประเภทเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเรียนรู้เนื้อหาจากตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งเสียงประกอบด้วย ทำให้ผู้เรียนสนุกไปกับการเรียนโดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย แนวทางการสร้างโปรแกรมบทเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น อาศัยพื้นฐานแนวคิดจากทฤษฎีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยการออกแบบโปรแกรมจะเริ่มต้นจากการให้สิ่งเร้าแก่ผู้เรียน ประเมินการตอบสนองของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการเสริมแรงและให้ผู้เรียนเลือกสิ่งเร้าลำดับต่อไป

คอมพิวเตอร์นับว่าเป็นสื่อประเภทเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อการสอน จะทำให้การเรียนการสอนมีการโต้ตอบกันได้เป็นอย่างดีระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ในลักษณะเดียวกันกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์ยังมีความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ในทันที ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน

¹ เวทย์ บรรณกรกุล และเกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก, การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาบาลี สำหรับนักเรียนชั้นประโยค 1-2 และ ป.ธ. 3 , (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม, 2547), หน้า 2-5.

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะได้ผลดีกว่าและถูกต้องมากกว่าบทเรียนโปรแกรม เพราะสามารถนำเสนอสิ่งเร้า ซึ่งขึ้นอยู่กับคำตอบของผู้เรียน โดยมีรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ อาทิ การสร้างสถานการณ์จำลอง การจัดลำดับเนื้อหาเพื่อการสอน หรือการฝึกฝนและปฏิบัติ เป็นต้น ส่วนประกอบดังกล่าวนำมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน โดยที่ผู้สอนควรระมัดระวังในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ เนื่องจาก มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เลือกมากมายแต่ผู้สอนควรเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนที่ใช้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ขาดความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนอาจจะเสียเวลามากกับบทเรียนที่ไม่มีคุณค่า เพราะผู้สร้างขาดความเข้าใจการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนครั้งนี้ เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมัลติมีเดียรวมเข้ากับแนวความคิดทางการสอนเนื้อหา ดำเนินการนำเสนอเนื้อหาที่จัดองค์ประกอบด้านความคิดรวบยอดออกเป็นส่วนย่อยอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามรูปแบบที่ประกอบด้วยการใช้เมนูกลุ่มเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนรู้เนื้อหาตามที่ต้องการได้ โดยส่วนประกอบเมนูหลักแสดงหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ให้เลือก และแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วย หัวข้อย่อยและแบบฝึกหัด โดยจัดให้ผู้เรียนได้เลือก เรียนตามความสนใจในบทเรียนที่สร้างขึ้นแบบฝึกปฏิบัติ และแบบการทดสอบ ประกอบกับการเสริมแรงให้กับผู้เรียนในลักษณะข้อความ ภาพกราฟิก เสียงเพื่อแสดงผลให้กับผู้เรียนได้ทราบผลในทันที

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีข้อดีที่สามารถให้ผลย้อนกลับได้ทันทีทันใด สามารถใช้เรียนหรือฝึกซ้ำได้และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนในลักษณะสื่อสองทาง นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการนำเสนอประสบการณ์ที่แปลกใหม่ การใช้ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง ภาพวีดิทัศน์ ข้อความ และเสียงบรรยายในรูปแบบมัลติมีเดีย ซึ่งเป็นที่นิยมนำมาใช้ในวงการศึกษา¹ นอกจากนั้นข้อดีที่ใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบเชิงรุกกับแบบสื่อแนะนำการสอนเชิงรับ สามารถจำลองหรือแสดงตัวอย่างที่เป็นแบบฝึกให้ผู้เรียน

¹บุปผชาติ ทัพพิกรณ์, พัฒนาการเรียนการสอนเคมีด้วย CAI, เอกสารประกอบการประชุมเรื่องเคมีพื้นฐานกับเคมีพัฒนาประเทศ 2-4 พฤษภาคม 2538, (กรุงเทพฯ: ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 189.

ได้รับประสบการณ์ตรงก่อนลงมือปฏิบัติจริง จะเห็นได้ว่ามัลติมีเดียเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีขอบเขตกว้างขวาง เป็นการเพิ่มทางเลือกในการเรียนการสอน¹

นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถประเมินผลและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงนำเอาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะผู้เรียนจะใช้เวลาเพียงสองในสามของการเรียนด้วยวิธีสอนตามปกติ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนสามารถนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้เรียนด้วยตนเองโดยไม่ผูกพันกับข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ในการศึกษา โดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนอ่อนสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนเพิ่มเติมนอกเวลา² แต่อย่างไรก็ตามการได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถดึงดูดใจของผู้เรียนและกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบพร้อมทั้งได้รับผลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอกับเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนนั้นค่อนข้างยุ่งยากในการจัดทำเนื่องจากกระบวนการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้หลาย ๆ ด้านทั้งด้านเนื้อหาวิชาและด้านเทคโนโลยีการศึกษา

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่สามารถจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีคำถามและคำเฉลยทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนจะใช้เพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนอ่อนให้สูงขึ้น โดยให้นักเรียนที่เรียนช้าหรือต้องรับการฝึกฝนเป็นพิเศษไปศึกษาเพิ่มส่วนตัว เพื่อเสริมความรู้ของผู้เรียนที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น เป็นการศึกษาเพิ่มเติมความรู้ให้มากกว่าที่ครูสอน เพื่อการสอนในห้องเรียน โดยถือว่าเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่ง³ หลักสำคัญของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง รับรู้ผลการเรียนจากข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์โดยการเสริมแรงทันที มีการจัดการเนื้อหาและประสบการณ์ที่เหมาะสมเริ่มจากการเรียนรู้สิ่งที่เรียนรู้แล้วนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายสุดท้าย

¹ พัลลภ พิริยะสุวรรณค์, มัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอน , พัฒนาเทคนิคศึกษา, 2541, 11(28), หน้า 9-15.

² ถนอมพร เลาหจรัสแสง, คอมพิวเตอร์ช่วยสอน, (กรุงเทพฯ: บ.วงกลม โปรดักชั่น จก., 2541), หน้า 7.

³ กรองกาญจน์ อรุณรัตน์, บทเรียนโปรแกรม , (ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.พ., 2530), หน้า 45.

⁴ ลัดดา สุขปรีดี, เทคโนโลยีการเรียนการสอน, (ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน : ม.ป.พ. 2523), หน้า 22.

การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาช่วยเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนวิชาแปลมคธเป็นไทยนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากคุณสมบัติของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้นำเสนอสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ดี และสามารถเรียนเนื้อหาซ้ำกันได้หลายครั้ง ดังนั้นจึงมีการนำเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้บทเรียนได้รวดเร็วด้วยตนเอง ซึ่งได้ผลดีกว่าการเรียนแบบเดิมในห้องเรียน นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะพัฒนาในเรื่องความคิด สามารถใช้ภาพเคลื่อนไหวและเสียงเสริมความคิดและกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในกิจกรรมเหล่านี้มากกว่าการสอนในห้องเรียนแบบธรรมดา

อย่างไรก็ตามบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้จัดการเรียนการสอนวิชาแปลมคธเป็นไทยนั้นยังมีน้อยมากเนื่องจากมีข้อจำกัดในการพัฒนาโปรแกรมบทเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์วิชาแปลมคธเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นประโยค-2 โดยหวังว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อาษาแปลมคธเป็นไทยของนักเรียน เป็นสื่อการสอนที่มีคุณค่าและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนได้ใช้ศึกษาด้วยตนเอง ตอบสนองความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลและกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน โดยการทำให้ตอบคำถามในบทเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาแปลมคธเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นประโยค 1-2 จะเป็นการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการศึกษาที่ใช้สอนได้เป็นอย่างดี โดยผู้ศึกษากำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่ต้องการนำมาสร้างจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พื้นฐานการแปลมคธเป็นไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระเบียบวิธีแปลมคธเป็นไทย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักการแปลบทพิเศษ เพื่อให้นักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแปลมคธเป็นไทยมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาแปลมคธเป็นไทย สำหรับนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. นักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 มีสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนรู้วิชา แปลมคธเป็นไทยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ไว้ใช้ในการเรียนการสอน

2. เพื่อเป็นแนวทางสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเนื้อหาวิชาอื่น ที่ใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนทั้งที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้เป็นสื่อเพื่อการเรียนรู้แบบกลุ่ม

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 ของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกบาลี ประจำจังหวัดนครปฐม แห่งที่ 2 วัดมหาสวัสดิ์นาคพุฒาราม ตำบลห่อมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวนรวม 42 รูป

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในการวิจัย 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบหาข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัย คัดเลือกจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 รูป โดยวิธีสุ่มคัดเลือกจากนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อน (ระดับคะแนนไม่เกิน 2.0) จำนวน 1 รูป ระดับปานกลาง (ระดับคะแนน 2.01-2.99) จำนวน 1 รูป และผู้ที่มีผลการเรียนระดับเก่ง (ตั้งแต่ 3.0 ขึ้นไป) จำนวน 1 รูป

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวโน้มประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย คัดเลือกจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 รูป โดยนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่ได้รับคัดเลือกครั้งนี้จะต้องไม่ซ้ำกับผู้ที่ได้รับการสุ่มคัดเลือกจากในขั้นที่ 1 จำนวน 3 รูปแล้ว โดยวิธีสุ่มคัดเลือกจากผู้ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อน (ระดับคะแนนไม่เกิน 2.0) จำนวน 3 รูป ระดับปานกลาง (ระดับคะแนน 2.01-2.99) จำนวน 3 รูป และผู้ที่มีผลการเรียนระดับเก่ง (ตั้งแต่ 3.0 ขึ้นไป) จำนวน 3 รูป

ขั้นที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ศึกษา คัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงจากประชากรซึ่งเป็นนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่ไม่ซ้ำกับคนที่ได้รับการสุ่มคัดเลือกเพื่อศึกษาในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 จำนวน 30 รูป

2) ขอบเขตด้านเนื้อหาวิชา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเพื่อใช้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาแปลภาษามคธเป็นไทย สำหรับนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 มีเนื้อหา 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พื้นฐานการแปลมคธเป็นไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระเบียบวิธีแปลมคธเป็นไทย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักการแปลบทพิเศษ โดยออกแบบและพัฒนาเป็นสื่อมัลติมีเดียที่บรรจุในแผ่นบันทึกข้อมูลดีวีดี (DVD-ROM)

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่พัฒนาขึ้น โดยกำหนดให้มีขอบเขตเนื้อหาจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1. พื้นฐานการแปลมครเป็นไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระเบียบวิธีแปลมครเป็นไทย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักการแปลบทพิเศษ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนครั้งนี้ เป็นผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชาแปลมครเป็นไทยมาก่อน จึงถือว่าสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานความรู้วิชาแปลมครเป็นไทยมาก่อน
3. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาตัวแปรด้าน อายุ พรรษา ระดับการศึกษา พื้นฐานด้าน เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนภาวะและอารมณ์ของผู้เรียน
4. ทักษะพื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์ของกลุ่มตัวอย่าง และการใช้เวลาศึกษา ความรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ถือว่าไม่มีผลต่อการประเมิน และทดสอบหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง โปรแกรมเรียนรู้เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ วิชา แปลมครเป็นไทย สำหรับนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีชั้นประโยค 1-2 ซึ่งนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมุ่งเน้นให้สามารถนำไปใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง มีการเสนอเนื้อหาด้วยข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว โดยจะมีการนำเสนอเนื้อหา คำถามและคำตอบ สามารถแสดงข้อมูลย้อนกลับได้ทันที เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนโดยตรง

2. วิชาแปลมครเป็นไทย หมายถึง วิชาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักการและระเบียบวิธีที่ใช้สำหรับศึกษาการแปลมครเป็นไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร พระปริยัติธรรมแผนกบาลีสำหรับนักเรียนชั้นประโยค 1-2 และ ป.ธ. 3 หลักสูตรการศึกษาบาลี ของกองบาลีสนามหลวง

3. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ หมายถึง การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ใช้สำหรับสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผ่านความรู้ วิชา แปลมครเป็นไทย สำหรับนักเรียน พระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 แล้วนำไปประเมินคุณภาพจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้ตามกระบวนการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development : R&D) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้จากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา แปลมครเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นประโยค 1-2 ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำได้จากแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนขั้นต่ำร้อยละ 80 หรือสูงกว่า

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำได้จากแบบทดสอบหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนขั้นต่ำร้อยละ 80 หรือสูงกว่า

5. เจตคติต่อการใช้ หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา แปลมครเป็นไทย สำหรับนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นประโยค 1-2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น